

Húðsýking: Mikilvægi staðbundinnar meðferðar

Berglind Chu sérfræðingur í hjúkrun

Ráðstefna SUMS Október 2015

Skilgreiningar

Cellulitis: Bólguferli vegna sýkingar í dýpri lögum húðar og húðbeði.

Erysipelas: Sýking í ytri lögum húðar og leðurhúðar og getur náð til sogæðakerfisins.

Áhættuþættir

- Örverugróður á fótum (sveppir)
- Áverki á húð (bruni, skrámur, brot, skurður, húðflúr)
- Offita
- Aðgerðir
- Fyrri sýkingar
- Bláæða- og eða sogæðasjúkdómur
- Sár

Áhættuþættir

- Ónæmisbæling/næringarskortur
- Bjúgur
- Bit og klór
- Exem og psoriasis
- Þurr húð
- Alkahólismi og sprautufíkn

Mjög algengt að sjá þetta

Einkenni

- Roði
- Bólga
- Bjúgur
- Hiti í húð
- Verkur
- Kláði/purrkur

Einkenni

- Flensueinkenni (hiti og slappleiki)
- Blöðrur/vessi
- Yfirborðsblæðing, punktblæðingar og drep í húð
- Bólgur eitlar
- Lymphangitis

Greining

- Klínísk greining
- Blóðræktun 2-4%
- Sýnataka 20%
- Ómun til að útiloka absessa og DVT
- MRI til að útiloka dýpri sýkingar eins og beinsýkingar

Mismunagreiningar

- Stasa dermatit
- DVT
- Lipodermatosclerosis
- Þvagsýrugigt
- Nekrótiserandi fasciitis
- Drep
- Lyfjaofnæmi
- Krabbamein í húð
- Dermatitis/exem
- Erythema nodosum
- Pyoderma gangrenosum (sár hjá IBD sjúkl.)
- Panniculitis
- Vasculitis
- Thrombophlebitis
- Bjúgur með blöðrum
- Sogaæðabjúgur

Hjálflegir punktar til að stuðla að réttri greiningu

- Cellulitis er yfirleitt aldrei **bilateralt**
- Sjúklingarnir eru oft með **system einkenni**
- Ef sagan gefur til kynna **langan aðdraganda** þá er yfirleitt ekki um cellulitis að ræða
- **Litabreytingar** í húð þar sem húðin virðist teygð er ekki grunsamlegt fyrir cellulitis
- **Stasa dermatitis** er algengasta mismunagreiningin en það er yfirleitt bilateralt og án verkja

Eftirlit og mat

- Strika umhverfis roðasvæðið
- Mæla ummál fótleggjar
- Ljósmynd
- Blóðprufur
- Verkur
- Hiti

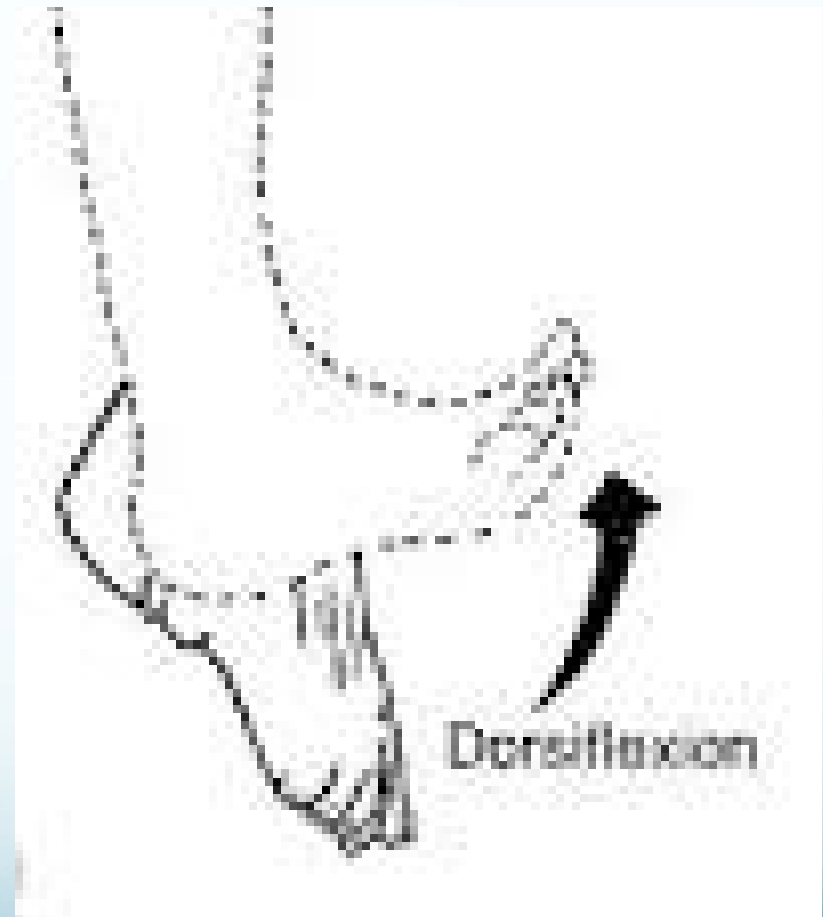
Meðferð

- Síklalyf
- Vökvun
- Verkjalyf
- Meðferð við kláða
- Rakakrem/olíur
- Kalíumpermanganat
- Sárameðferð

Meðferð

- Hálega
- Hreyfing/pumpuæfin gar
- Þrýstingsmeðferð
- Teygjusokkar
- Fræðsla (áhersla á áhættuþættina)
- Meðhöndla orsakapætti !

Fótasveppur

- Krem þar til einkenni horfin og 2 vikur umfram það
- Ef í nöglum þá þarf töflumeðferð
- Þvo fætur og þerra vel
- Halda fótum þurrum
  - > þúður
  - > opnir skór
  - > skipta oft um sokka
- Sundskór/sandalar

Bjúgur

- Erfitt að komast í skó
- Verkir, kláði
- Litabreytingar
- Sjálfsmynd
- Húð viðkvæmari fyrir sýkingum og sárum

Teygjusokkar

Skjólstæðingarnir okkar:

- Eiga sokka heima
- Eru búnir að týna þeim
- Sokkarnir eru of gamlir, ? hvort passi lengur og einnig ? hvort þeir eru heilir
- Þeim finnst erfitt að fara í þá og gáfust því upp

Hvað getum við gert?

- Beðið um sokkana að heiman
- Fengið heimahjúkrun til aðstoðar
- Pantað sokkaífarur
- Hvatt einstaklinginn til að fara í nýja mælingu á sokkum

Þrýstingsmeðferð

- Stuðningur við bláæða og sogæðakerfið
- Minnkar bjúg og verki
- Hjálpar vöðvunum að vinna
- Minnkar þrýsting niður í fætur
- Eykur blóðflæði niður í fætur
- Flýttir fyrir græðslu sára
- Verndar gegn frekari áverkum

Kláði

- Hvetja fólk til að klóra ekki og fræða um mikilvægi þess
- Rakakrem
- Kláðastillandi krem
- Létt ofnæmislyf
- Bómullarhanskar á nóttunni
- Stuttar neglur
- Zink vafningar

Forvarnir og fræðsla

- Húð og naglhirða
- Mæla með fóttaaðgerðafr.
- Ekki ganga um berfættur
- Meðhöndla þurra húð

Forvarnir og fræðsla

- Meðhöndla exem með sterakremum
- Reykingar
- Næring
- Fræða um aukaverkanir sýklalyfja
- Fræða um mikilvægi réttrar töku sýklalyfja

Fylgikvillar

- Langvinnur bjúgur
- Lífsgæði skerðast
- Sjálfsmynd
- Kvíði
- Verkir
- Sár
- Skert líkamleg hreyfigeta
- Sogæðabjúgur
- Absess (ígerð)

Fylgikvillar

- Osteomyelitis
- Necrotiserandi fasciitis
- Frumudauði (e.ischemia)
- Aflimun
- Sepsis
- Nephritis
- Dauði
- Langar og **tíðar innlagnir**
- Aukinn kostnaður

Takk fyrir

